Рус телендә гомуми урта белем бирү оешмаларының татар төркемнәрендә белем алучы
7 нче сыйныф укучыларына татар әдәбиятыннан муниципаль тур өчен олимпиада сорауларына җаваплар

Максималь балл – **45**.

1. Татар халык авыз иҗатының кайсы жанры турында сүз баруын языгыз (2 балл):

- ул халык авыз иҗатының иң кыска жанры;
- ул күчерелмә мәгънәле афористик гыйбарә, хикмәтле сүз дигәнне аңлата;
- сүзне сәнгатьчә бизәү, эмоциональ көчен арттыру вазифасын үти.

Җавап: Әйтем

2. Хата белән бирелгән төшенчәләр рәтен күрсәтеп языгыз (2 балл):

а) йола һәм уен-бию җырлары, тарихи җырлар, лирик озын җырлар, кыска җырлар

ә) сатира, юмор, афоризм, сарказм

б) тарихи җыр, дастан, мөнәҗәт, бәет

Җавап: ә) сатира, юмор, афоризм, сарказм

3. Әдипләр портретларын һәм әсәрләргә рәсем-иллюстрацияләрне карагыз.

а) Язучыларны һәм аларның әсәрләренә ясалган рәсемнәрне туры китереп билгеләгез (3 балл):

1) 2) 3)

а) ә) б)

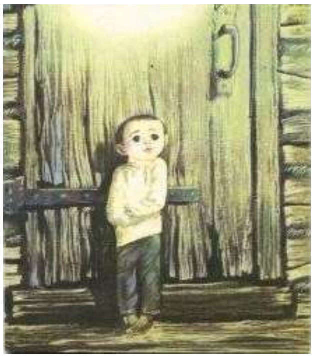

____

Җавап: 1) ә; 2) а; 3) б.

ә) Әсәрләрнең авторларын һәм исемнәрен языгыз (3 балл):

____

____

____

Җавап:

Һади Такташ «Мокамай»

Әмирхан Еники «Матурлык»

Габдулла Тукай «Исемдә калганнар»

б) Шул әсәрләрнең берсе турында белгәннәрегезне языгыз (5 балл).

____

____

4. Персонажларны кайсы әсәрдән алынганлыгын билгеләгез (4 балл):

1) Хәлвәфрүш а) «Онытылмас еллар»

2) Әхмәдулла ә) «Туган ягым – яшел бишек»

3) Хәлим б) «Кәҗүл читек»

4) Гомәр в) «Әбугалисина»

Җавап: 1) в; 2) б); 3) а; 4) ә.

5. Шигырьдән өзекне укыгыз. Сорауларга җавап языгыз.

... Һәр көн юлдан дистәләгән
Юлчы уза, тузан туза.
Һәм һәр юлчы — моңлы җырчы –
Имән җырын тыңлап уза.

Җилле көнне юлчыларны
Имән саклый җил-яңгырдан.
Җылы биреп җил-су үтмәс
Яшел чуклы юрганыннан.

Күләгәсе ял иттерә
Кырда эшләп арганнарны,
Кавыштыра айлы кичтә
Яшерен утта янганнарны.

Юл күрсәтә адашканга
Имән кышкы бураннарда.

Җәен татлы дымын эчерә
Кырда урак урганнарга.

Бәхетле син, ерак илдәш,
Хезмәтеңә мин баш иям.
Һәйкәл булып яшьлегеңә
Үскән монда бу карт имән.

Җирдә кеше торса торсын,
Эзе калсын тирән булып,
Үзе үлсә, эше калсын
Минем яшәрлек имән булып.

а) Әсәрнең исеме (1 балл)___________

ә) Әсәрнең авторы (1 балл)_________

б) Имән агачын кем утырткан? Ул нинди кеше? (3 балл) ____________

____

в) Кеше белән имән охшашылыгы нәрсәдә чагылыш таба? (3 балл) _____

____

____

____

г) Шигырьнең төп фикере кайсы юлларда бирелә? Шул юлларны табып языгыз. Сез бу фикер белән килешәсезме? Фикерегезне тормыштан мисаллар белән раслагыз (4 балл) __________________________________

____

____

____

____

Җаваплар:

а) Имән

ә) Муса Җәлил

б) Бер кеше утырткан. Ул тырыш, ярдәмчел, киң күңелле, эшчән кеше һ.б.

в) Кеше белән имәннең охшашлыгы аларның башка кешеләргә карата игелек кылуларында чагылыш таба.

г) Төп фикер соңгы юлларда бирелә: Җирдә кеше торса торсын, эзе калсын тирән булып, үзе үлсә, эше калсын, мең яшәрлек имән булып. Бу фикер белән килешәм. Кеше һәрвакытта да игелекле, яхшы гамәлләр генә кылып, шул эшләре өчен рәхмәт әйткәнне көтмичә яшәргә тиеш. Үзе бу дөньядан киткәннән соң да исеме яхшылык белән телгә алынып халык хәтерендә сакланырга тиеш.

6. Терәк сүзләрдән файдаланып, зур булмаган инша языгыз (15 балл)

Милли, мәйдан, сабан эшләре, бәйрәм рухы, матур киенгән, күңелле, шат, ярышлар, батыр, чүлмәк, гармун тавышы.

Иншагызның текстында әлеге сүзләрнең сайланышы ирекле.

Татар әдәбиятыннан мисаллар китерергә онытмагыз.

Иншагызга кыска һәм мәгънәле исем бирегез. Иншаның күләме – 8-10 җөмлә.